

Kirjanduse Ainekava II kooliaste

KIRJANDUS klass 5

Teema 1. Lugemine	Õpe ja koostöö
<p>Lugemise eesmärgistamine.</p> <p>Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Lugemirõõm.</p> <p>Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.</p> <p>Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<p>Lõiming: eesti keel – eestikeelsete ilukirjandustekstide lugemine arendab keeletaju, sõnastus- ja lausestusoskust, võimaldab juhtida õpilaste tähelepanu emakeele rikkusele, ka allkeeltele, nt tegelaskõne.</p> <p>Kunstiõpetus – lugemisega paralleelselt tutvutakse teose illustratsioonidega, õpilased kujundavad oma kirjanduse vihikut, illustreerivad lugemispäevikut, illustreerivad tekste, kujundavad plakateid.</p> <p>Suhtlemisõpetus/inimeseõpetus – ilukirjandusteoste tegelaste suhtluse jälgimine, sellele kaasa elamine, rollimängud.</p> <p>Ajalugu – teoste tegevuse ajaga tutvumine.</p> <p>Maateadus – teose mõistmiseks on oluline tegevuskoht.</p> <p>Loodusõpetus – teoste looduskirjeldused, loodusluule juhivad õpilasi looduse vaatlemise, selle nautimise ja hoidmise juurde.</p> <p>Muusika – sageli on ilukirjandusteoste ainetel loodud muusikateoseid, luuletusi viisistatud: nende muusikateoste kuulamine, laulmine.</p> <p>Digipädevus: õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.</p> <p>Klassiruumiväline õpe: raamatukogutund</p> <p>Ettevõtlushpädevus: ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii kirjandustekstidest kui ka igapäeva elust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii kirjandust lugedes ja selle üle arutledes kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.</p>

<p>Õpitulemused: Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); 2. loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; 3. tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest. 	
<p>Jutustamine</p>	<p>Õpe ja koostöö</p>
<p>Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Aheljutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. Jutustamine piltteksti (foto, koomiks) põhjal. Fantaasialoo jutustamine.</p>	<p>Lõiming: Eesti keel – õpetaja jälgib, et jutustades kasutatakse korrektset eesti keelt. Suhtlemisõpetus/inimeseõpetus – iga jutustatav lugu kõneleb inimsuhetest, jutustaja ja kuulajad suhtlevad. Kunstiõpetus – koomiksitena tegelemine võimaldab tutvuda kunstnike töödega ja ise koomikseid luua.</p> <p>Ettevõtluspädevus: jutustatavate tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade – näit mälestustest jutustamine.</p>
<p>Õpitulemused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; 2. jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 3. jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu. 	
<p>Teema Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p>	<p>Õpe ja koostöö</p>
<p>Sisu lühitutvustus / alateemad <u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u> Lõikude kesksete mõtete otsimine. Teksti teema sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.</p>	<p>Lõiming: eesti keel – tööülesannete täitmisel kasutavad õpilased korrektset keelt, arvestades käsitletavale žanrile omast sõnavara, lausestust, morfoloogiat: tegelaskõne, muinasjutule omased väljendid, rahvalaulu keel. Suhtlemisõpetus/inimeseõpetus – õpilased teevad koostööd, kuulavad üksteist, esitavad küsimusi, parandavad vigu; arutlevad</p>

<p>Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p><u>Teose/loo kui terviku mõistmine</u></p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord.</p> <p>Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise, tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed.</p> <p>Loomamuinasjutu tüüptegelased.</p> <p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u></p> <p>Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. Valmi mõistukõnest arusaamine. Koomilise leidmine tekstist. Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Algriimi leidmine rahvalauludest. Algriimi kasutamine oma tekstis. Luuleteksti tõlgendamine.</p> <p><u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u></p> <p>Rahvalaulu olemus.</p> <p>Loomamuinasjutu sisutunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jne).</p> <p>Tekke- ja seletusmuistendi tunnused.</p> <p>Seiklusjutu tunnused.</p> <p>Teose teema. Probleemi olemus. Pea- ja kõrvaltegelane. Tegelastevahelise konflikti olemus.</p> <p>Luuletuse vorm: salm.</p> <p>Valmi tunnused. Koomiline ja mittekoomiline.</p>	<p>kirjandusteoste tegelaste iseloomu, käitumise ja suhete üle.</p> <p>Kunstiõpetus – õpilased illustreerivad loetavaid tekste ja oma loomingut ning tutvuvad teoste illustratsioonidega.</p> <p>Muusikaõpetus – rahvamuusika kuulamine, rahvalaulu laulmine.</p> <p>Ajalugu – teoste tegevusaja uurimine süvendab ajalooteadmisi.</p> <p>Geograafia – teost analüüsid on oluline tegevuskoht.</p> <p>Loodusõpetus – teoste tegevuspaiga loodusele tähelepanu pööramine; loomtegelaste iseloomustamine, võrdlemine tegelikkusega – süveneb oskus loodust vaadelda, seoseid leida.</p> <p>Digipädevus: FB profiili/seina loomine</p> <p>Ettevõtlushädevus: ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii kirjandustundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p><u>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused</u></p> <p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, võrdleb iseennast mõne tegelasega; 	

2. arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
3. otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

Õpilane

1. tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, võrdlusi ja algriimi;
2. mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes.

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

Õpilane

1. seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muistendi ja muinasjutu olemust.

Teema Esitamine	Õpe ja koostöö
<p>Sisu lühitutvustus / alateemad</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?).</p> <p>Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Luuleteksti esitamine peast.</p> <p>Rollimäng, rolliteksti esitamine.</p>	<p>Lõiming: eesti keel – kirjandusteksti esitamisel pööratakse tähelepanu õigele hääldusele, tegelasele iseloomuliku keele kasutusele, suulise ja kirjaliku kõne erinevusele.</p> <p>Muusikaõpetus – rahvalaulude ja luule viisistuste kuulamine, laulmine, dramatiseeringu helitausta kujundamine.</p> <p>Kunstiõpetus – teoste illustatsioonidega tutvumine, kavade ja kuulutuste illustreerimine, kostüümikavandid, lavakujundus.</p> <p>Tööõpetus – maskide, kostüümide, rekvisiitide valmistamine.</p> <p>Digipädevus: õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid kuulutuse ja kava loomisel, muusikalise tausta esitamisel.</p> <p>Ettevõtlushpädevus: ühine tegevus teoste esitamisel toetab ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist, see eeldab õpilaste omaalgatust ja aktiivsust.</p> <p>Klassiruumiväline õpe: esinemine aulas, esinemine üritustel</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Õpilane</p>	

1. esitab peast luuletuse või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.	
Teema Omalooming	Õpe ja koostöö
<p>Sisu lühitutvustus / alateemad</p> <p><u>Kirjeldamine</u>: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine.</p> <p><u>Jutustamine</u>. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt loomamuinasjutu, seiklus- või fantaasiajutu, tekke- või seletusmuistendi, loomtegelase või kirjandusliku tegelase kirjelduse, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, sündmustiku või tegelasega seotud kuulutuse, loole uue või jätkuva lõpu, kirja mõnele teose tegelasele või tegelaserühmale, algustähekordustega naljaloo, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.</p>	<p>Lõiming: Eesti keel – omaloomingulise teksti koostamisel tuleb silmas pidada kõiki keelereegleid, kasutada sobivat sõnastust, keele kujundlikkust.</p> <p>Kunstiõpetus – omaloomingulisi töid on tore illustreerida.</p> <p>Suhtlemisõpetus – ulatuslikumad tööd eeldavad õpilaste omavahelist suhtlemist.</p> <p>Digipädevus: õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.</p> <p>Ettevõtlikuspädevus: loovtööd toetavad ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist nii kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, nende suhtesseisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist.</p> <p>klassiruumiväline õpe: omaloomingu esitamine ja eksponeerimine aulas, stendidel, kodulehel</p>
Õpitulemused:	
Õpilane	
1. kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.	

KIRJANDUS klass 6

Teema Lugemine	Õpe ja koostöö
<p>Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise jälgimine ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.</p> <p>Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p>	<p>Lõiming:</p> <p>Eesti keel – teost lugedes ja sellest rääkides/kirjutades jälgib õpilane autori keelekasutust, märkab omapärast tegelaskõnet, uuemate ja vanemate teoste keelelisi erinevusi, kasutab ise korrektset kirjakeelt.</p> <p>Ajalugu – teoste sündmustikuga tutvudes pööratakse tähelepanu tegevusajale.</p> <p>Loodusõpetus – looduskirjeldused teostes õpetavad märkama loodust ja sellest kõnelema/kirjutama.</p> <p>Inimeseõpetus – teoste suur väärtus on inimsuhete kujutamine, neid analüüsid saab õpilane aimu inimsuhete keerukusest ja õpib seda ka tegelikkuses märkama.</p> <p>Kunstiõpetus – teoste illustatsioonidega tutvumine, oma tööde (lugemispäeviku, kava, iseloomustuste) illustreerimine.</p> <p>Võõrkeeled. Eri maade tõlgitud kirjandusteostega tutvumine, emakeele kõrval huvi äratamine teiste keelte vastu.</p> <p>Ettevõtluspädevus Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.</p> <p>Klassiruumiväline õpe: raamatukogutund</p> <p>Ettevõtluspädevus: ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); 3. loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; 4. tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest. 	
Teema	Õpe ja koostöö

<p>Jutustamine</p>	
<p>Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine. Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal. Fantaasialoo jutustamine.</p>	<p>Lõiming: Eesti keel – autori keelekasutuse omapäraga tutvumine, jutustuses püütakse kasutada sobivat sõnavara, arvestada õigekeelsuse ja –hääldusega. Suhtlemisõpetus/inimeseõpetus – jutustades on oluline osata kõita kuulajat ja kuulaja pab õppima suhestuma jutustajaga. Kunstiõpetus – tutvumine foto, illustratsioon, karikatuur, koomiksiga, nende mõtte ja sõnumi avamine. Ajalugu – teose tegevuse ajast jutustades on vaja tunda ajaloolist tausta Geograafia – teose tegevuskohta kirjeldades tuleb kasuks geograafiaalaste teadmiste olemasolu. Loodusõpetus – loodust tundval inimesel on hea kirjeldada looduses toimuvat tegevust.</p> <p>Ettevõtlushpädevus: ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustavad kollektiivsed tööd</p> <p>Digipädevus: teabe hankimine internetist, veebipõhiste (ühis)töökeskondade kasutamine.</p>
<p>Õpitulemused: Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; 2. jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 3. jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu. 	
<p>Teema Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p>	<p>Õpe ja koostöö</p>
<p>Sisu lühitutvustus / alateemad <u>Teose mõistmist toetavad tegevused</u> Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti abil oma sõnadega, peast. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausestena, märksõnadena. Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle.</p>	<p>Lõiming: eesti keel. Teose keele vaatlus, kujundianalüüs. Tutvumine autori keelekasutuse omapäraga. Korrektse keele kasutamine suulises ja kirjalikus eneseväljenduses.</p> <p>Kunstiained. Raamatuillustratsioonide vaatlus, fotoromaani koostamine, lugemispäeviku illustreerimine, lavakujunduse joonistamine, teose illustreerimine, veebilehe kujundamine.</p>

Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
Illustratiivsete näidete (nt tsitaatide, iseloomulike detailide) otsimine tekstist.
Detailide kirjeldamine.
Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.
Loetu põhjal järelduste tegemine.
Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine.
Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.
Teose/loo kui terviku mõistmine
Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord.
Sündmuste põhjus-tagajärg-seosed.
Minajutustaja kui loo edastaja.
Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ja tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Tegelase muutumise, tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad.
Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. Looma- ja imemuinasjutu tüüptegelased.
Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine
Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine.
Lihtsamate sümbolite seletamine.
Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.
Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
Riimide leidmine ja loomine.
Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
Luuleteksti tõlgendamine.
Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine
Imemuinasjutu sisutunnused.
Hiiu- ja vägilasmuistendi tunnused.
Vanasõna ja kõnekäänu olemus.
Ajaloolise jutustuse tunnused.
Teose teema ja idee. Probleemi olemus.

Loodusained. Teose tegevuspaigad, looduse, inimese ja looduse suhete kujutamine teoses, arutlemine keskkonnaga seotud teemadel.

Sotsiaalsed. Teose olustik, tegelastevahelised suhted, teoses kujutatud ajastu ja selle seotus tänapäevaga. Teose tegevusaeg, sündmused, ajalooline taust. Tegelastevahelised suhted, probleemide kujutamine ja nende lahendamine teoses, klassikaaslastega rühmas suhtlemine.

Digipädevus: info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebipõhiste keskkondade kasutamine, koostatud veebiülesannete kujundus.

Ettevõtluspädevus: paaris- ja rühmatööd, valikülesanded

<p>Tüüp tegelane. Tegelastevahelise konfliktile olemus. Luuletuse vorm: salm ja riim. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.</p>	
<p>Õpitulemused: <i>Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused</i></p> <ol style="list-style-type: none"> vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega; koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu; leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte; järgestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha; kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalnormidest, võrdleb iseennast mõne tegelasega; arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse. <p><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</i></p> <ol style="list-style-type: none"> tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete ja võrdlusi; seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust; mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes. <p><i>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</i></p> <ol style="list-style-type: none"> seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muinasjutu, muistendi, kõnekäändu ja vanasõna olemust. 	
<p>Teema Esitamine</p>	<p>Õpe ja koostöö</p>
<p><i>Sisu lühitutvustus / alateemad</i></p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?) Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).</p>	<p>Lõiming: eesti keel. Korrektse keele kasutamine suulises ja eneseväljenduses. Dramatiseering, tegelaskõne. Õigehääldus.</p> <p>Loodusained. Keskkonnaprobleemide üle arutlemine.</p> <p>Sotsiaalsed. Arutlemine, oma ja teiste arvamusega arvestamine, töö rühmas. Tegelase olemuse ja tegelastevaheliste suhete kujutamine. Ajastutruu tausta loomine.</p> <p>Kunstiained.. Rollimängudeks vajaliku ruumi (lava, stuudio jt) kujundamine, kostüümide kavandamine. Muusikalise tausta kujundamine. Teater, film.</p> <p>Matemaatika. Arvutusoskuse kasutamine dramatiseeringu, telemängu jm ettevalmistamisel.</p>

	<p>Ettevõtlushpädevus: ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii tundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.</p> <p>Digipädevus: teabe hankimine internetist, veebipõhiste (ühis)töökeskkondade kasutamine, ülesannete vormistamine.</p> <p>Klassiruumiväline õpe: omaloomingu esitlemine aktustel, üritustel, stendidel, almanahhides</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>1. esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.</p>	
<p>Teema</p> <p>Omalooming</p>	<p>Õpe ja koostöö</p>
<p>Sisu lühitutvustus / alateemad</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p> <p>Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Teemamapp tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta. Teemamapi vorm (mapp, karp, CD vms), sisu ja vormistamine.</p>	<p>Lõiming: eesti keel. Korrektnee keelekasutus, tegelaste keelekasutuse analüüs, teose stiil, dramatiseeringu dialoogide kirjutamine.</p> <p>Loodusained. Teose tegevuspaigad, looduse, inimese ja looduse suhete kujutamine teoses, arutlemine keskkonnaga seotud teemadel.</p> <p>Sotsiaalsained. Teose olustik, tegelastevahelised suhted, teoses kujutatud ajastu ja selle seotus tänapäevaga. Teose tegevusaeg, sündmused, ajalooline taust. Tegelastevahelised suhted, probleemide kujutamine ja nende lahendamine teoses, klassikaaslastega rühmas suhtlemine.</p> <p>Kunstiained. Raamatuillustratsioonide vaatlus, fotoromaani koostamine, lugemispäeviku</p>

<p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt imemuinasjutu, tõsielu- või fantaasiajutu, hiiu- või vägilasmuistendi, mälestusloo, kirjandusliku tegelase või looduskirjelduse, vanasõna(de) või kõnekäändude põhjal jutukese, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, teose või kujuteldava tegelase päevikulehekülje, loo sündmustiku edasiarenduse, tegelastevahelise dialoogi, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.</p>	<p>illustreerimine, lavakujunduse joonistamine, teose illustreerimine, veebilehe kujundamine.</p> <p>Digipädevus: õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.</p> <p>Ettevõtlushädevus: eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.</p> <p>Klassiruumiväline õpe: omaloomingu esitlemine aktustel, üritustel, stendidel, almanahhides</p>
<p>Õpitulemused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti. 	